

El llenguatge Verbs defectius

(II)

28/IV/1978

El verb lleure, l'ús del qual només es conserva a la ruralia, és un verb amb un règim anàleg a agradar o plaure, és a dir, és un verb intransitiu, amb un complement indirecte de designació personal. Lleure, però, coneix una notable limitació respecte a aquests altres verbs, i és que el seu subjecte no pot ésser sinó una acció, representada per un infinitiu: això fa que el seu ús només sigui possible en la tercera persona del singular, les formes de la qual, com deïem ahir, són les úniques que indica Fabra a la llista de verbs irregulars.

Ploure, en canvi, és un cas diferent. A totes les taules de conjugacions caldria fer constar, si més no, les formes de tercera persona del plural. Si bé aquestes formes, com vam indicar, no figuren a la llista de Fabra (Gramàtica del 1956), en canvi, a l'article ploure del Diccionari general no manquen exemples amb el verb en plural, o que l'exigirien si hi fos conjugat: Les bales plovien... Ploure desgràcies, maldecaps. Ploure recomanacions. Ara plouen figues. Altres exemples ben coneguts: El dil·lus plouen conills... (El trobador català), Han plogut panteres (G. Janer Manila). En tots aquests exemples, és cert, el verb ploure és usat en sentit figurat. Però no deixa de tractar-se d'un ús real, possible i correcte. Creiem, fins i tot, que res no priva l'ús de ploure en les altres persones, és a dir, la primera i la segona, i és molt possible que se'n trobessin exemples, en faules i rondalles en què les forces de la natura, personificades, fan ús de la paraula. En tenim, si més no, un exemple de Verdaguer, recollit a l'Alcover-Moll: Ploveu lo just, vessau vostra rosada «Jesus infant: Betlem». Es, doncs, encara amb menys motiu que a caldre i lleure, que escau a ploure la denominació de verb defectiu.

Al Diccionari Fabra descobrim també el verb aparer, del qual diu: «Ant. apareixer: ara (usat a penes algun cop en la tercera pers. del sing. del pr. d'ind.), semblar. «Un exemple il·lustre: Ara esguardo la lluna que m'apar lluna plena (Salvat-Papassent)».

Albert Jané